

Městská knihovna v Praze **120 let**

Sofoklés

Elektra

PRAHA 2011

Půjčujeme:

knihy / časopisy / noviny / mluvené slovo /
hudbu / filmy / noty / obrazy / mapy

Zpřístupujeme:

wi-fi zdarma / e-knihy / on-line encyklopedie /
e-zdroje o výtvarném umění, hudbě, filmu

Pořádáme:

setkání s autory / přednášky / koncerty /
filmová představení / výstavy /
aktivity pro děti a jejich rodiče / čtení

www.mlp.cz

knihovna@mlp.cz

www.facebook.com/knihovna

www.e-knihovna.cz

Znění tohoto textu vychází z díla Elektra tak, jak bylo vydáno nakladatelstvím J. Ottý v roce 1897 (SOFOKLÉS. Elektra. Přeložil Josef Král. Praha : Otta, 1897. 95 s.).

Text díla (Sofoklés: Elektra), publikovaného [Městskou knihovnou v Praze](#), není vázán autorskými právy.

Citační záznam této e-knihy:

SOFOKLÉS. *Elektra* [online]. Přel. Josef Král. V MKP 1. vyd. Praha : Městská knihovna v Praze, 2011 [aktuální datum citace e-knihy – př. cit. rrrr-mm-dd]. Dostupné z WWW:
<<http://web2.mlp.cz/koweb/00/03/54/36/94/elektra.pdf>>.

Vydání (obálka, grafická úprava), jehož autorem je Městská knihovna v Praze, podléhá licenci [Creative Commons Uveďte autora-Nevyužívejte dílo komerčně-Zachovejte licenci 3.0 Česko](#).

Verze 1.0 z 03. 05. 2011.

PŘEDMLUVA.

Tento překlad Sofokleovy tragoedie Elektry jest *první* překlad starořeckého dramata v naší literatuře, v němž *netoliko dialog, nýbrž i části lyrické překládány jsou přízvučně, a to bez měnění původního rhytmu*. Překládal sice již *Nebeský* dramata starověká celá přízvučně, ale umělé rozměry částí lyrických zbytečně měnil v rozměry jiné, které se mu zdály pro překládání přízvučné vhodnější. V Elektře vyskytají se rhytmusy všech rodů rhytmických: daktylské a anapaestické, trochejské a jambické i paionské (dochmie). Metra ta podána jsou v překladu tomto úplně věrně; pouze takty se slabikami více než dvoudobými jsou (mimo konce period) zaměněny za takty tvaru původního, v dimetrech pak anapaestických připouštěna častěji caesura po první arsi třetího taktu místo obvyklejší diaerese po druhém taktu. To jsou změny rhytmicky zcela přípustné, jimiž ráz rhytmu nikterak se nemění. Z nejnovějších nálezů některých melodií antických (písňe Seikilovy, hymnů delfských) vidíme, že tvar taktu v melodii nemusil se krýti s tvarem taktu v textu (na př. taktu v textu – mohl odpovídati v melodii takt sice týž, ale jiného tvaru). Kdybychom měli zachovány i melodie k lyrickým částem dramát, překládali bychom části tyto zajisté se stálým zřetelem k melodiím. Zachován je nám však pouhý jich text, a rhytmus jeho podá se úplně věrně, třeba byl *tvar* taktů někde zaměněn jiným tvarem, rhytmicky stejně oprávněným.

O všech těchto věcech vyložím obsírněji na jiném místě. Kdo by si přál přesněji zvědět, jakými zásadami jsem se řídil při přízvučném překládání částí lyrických, tomu postačí, srovná-li metrická schémata částí lyrických v mém vydání Sofokleovy Elektry z r. 1889 s tímto překladem. Abych toto srovnání učinil možným, podržel jsem úplně metrické rozdělení částí lyrických, jak jsem je provedl r. 1889, a překládal jsem vůbec dle svého textu. Změn jeho po šesti letech by beztoho bylo nepatrně. Právě vyšlého vydání

Kaibelova Sofokleovy Elektry nemohlo býti již použito. Nebyl by se jím také překlad podstatně změnil.

Tragoedii tuto přeložil poprvé r. 1868 *Jindřich Niederle* dílem přízvučně, dílem časoměrně. Je to překlad dosud výborný, jen ve stránce prosodické nyní již nevyhovuje. Teprve když jsem byl s překladem svým hotov, srovnal jsem jej se starším překladem Niederlovým. Shledal jsem ovšem, že leccos nevědomky přeložil jsem stejně, leccos pak při opravě svého překladu jsem úmyslně z překladu Niederlova přejal. Nicméně troufám si tvrditi, že proto přece překlad můj je nový; co ovšem s překladem Niederlovým v překladě mém se shoduje, to, ať se to do něho dostalo úmyslně nebo bez mého úmyslu, náleží Niederlovi jakožto překladateli prvnímu. Kdyby se nový překladatel měl vyhýbati snad dobrým obratům proto, že užil jich před ním překladatel jiný, nedošli bychom při opětném překládání téhož díla nikdy překladu lepšího. Jest po mém soudu povinností překladatele nového, aby překladů starších užíval; ovšem také povinností, aby, užil-li jich, toho nesmlčel.

Tato tragoedie Sofokleova jest i pro čtenáře, starověké literatury neznalého, snadno přístupna i bez dlouhých úvodů. Čtenáři modernímu k správnému posouzení třeba připomenouti jen tolik, že Sofokles, odchyluje se tím i od zásad své vlastní doby, staví se docela na mravní stanovisko doby herojské, v níž děj se odehrává, a v níž ještě plně kvetla povinnost krvavé pomsty. Dle zásady *této* doby nekoná tedy Orestes, vraždě svou matku proto, že mu před lety zabila otce, nic mravně závadného, nýbrž koná čin povinný a chvalitebný.

Odevzdávaje tento překlad do rukou obecnstva, staré poesie řecké milovného, prosím jen, aby každý četl jej *zcela přirozeně*. Přízvuku šetřeno jest v něm *velmi přísně*; kdo tedy překlad bude čísti tak, jak toho přízvuk český vyžaduje, tomu rhythmus i nejsložitějších částí lyrických bude ihned a zcela zřejmě patrný. Při správném čtení metrická bohatost a rozmanitost tohoto dramata

vystoupí rázně na jevo. Bojím se jen, že přívrženci časomíry, zvyklí strojenému slovosledu a všelijakým podivnůstkám dosavadních našich překladů časoměrných, shledají můj překlad částí lyrických příliš prostým, ba že zdáti se jim bude neumělý. Zajisté však je srozumitelnější než překlady časoměrné; a srozumitelný chtěl býti svému obecenstvu zajisté i Sofokles. Škoda, že lyrické části Elektry nerovnájí se lahodou a krásou nádherným lyrickým částem jiných dramát tohoto básníka, na př. Antigony; poznalo by se zajisté zřejměji, že i při překládání přízvuchném mohou tyto části lyrické zůstatí stejně vznešené.

V Praze dne 12. prosince 1896.

OSOBY.

Pěstoun Orestův.

Orestes, bratr Elektřin.

Elektra, dcera Agamemnona a Klytimestry.

Chrysothemis, její sestra.

Klytimestra, vdova po Agamemnonovi, choť Aigisthova.

Aigisthos, vladař mykenský.

NĚMÉ OSOBY.

Pylades, přítel Orestův. Služka Klytimestřina.

Průvodčí Orestovi.

Sbor 15 paní mykenských, družek Elektřiných.

Děj koná se v Mykenách. Jevišťe představuje místo před obydlím královským; před ním stojí několik soch bohů, mezi nimi socha boha Apollona.

Pěstoun (vystoupí s levé strany, za ním Orestes a Pylades).:

Ó synu Agamemnona, jenž vévodil
kdys v Tróji, nyní na své oči můžeš zřít,
co spatřit neustále byl jsi žádostiv.
Neb tam je staré Argos, po němžs' toužíval,
háj Inachovy dcery střečkem bodané;

a tu je boha vlkobijce, Oreste,
trh Lycký; onde po levici proslulý
jest Heřin chrám, a kam se právě blížíme,
věž, Mykeny že zlataplné spatřuješ
i zhoubný tuto Pelopovců dům.
A odtud, obdržev tě od tvé pokrevné
a sestry, já jsem kdysi z vraždy otcovy
tě unesl a zachránil a vychoval
až v tento věk, bys pomstil vraždu otcovu.
I rychle tedy, Oreste a z druhů všech
ty nejmilejší Pylade, se uraďte,
co třeba činit; neboť jasná sluneční
již zář nám budí ranní ptácat šveholy,
a klid již minul tmavé noci hvězdnaté.
Než vyjde tedy někdo z domu, umluvit
se spolu hleďte; neboť tam jsme dospěli,
kde nelze více váhat, než kde k činu čas.

Orestes.: Ó nejmilejší ze sluhů, jak zřetelný
mi důkaz své k nám oddanosti podáváš!
Neb jak oř ušlechtilý, byť i starý byl,
své srdnatosti v nebezpečí neztrácí,
než bystře uchem stříhá: rovněž tak i ty
nás pobízíš a první sám jdeš za námi.
A proto rozhodnutí své ti vyjevím;
však ty mým slovům sluchu popřej bystrého
a oprav, v čem-li chybně jsem se poradil.
Když já jsem totiž do věštírny pythojské
se přišel zeptat, kterak otci nad těmi,
kdo zabili ho, měl bych pomstu zjednatí,
tu dal mi Foibos, jak hned zvíš, tu odpověď:
bych bez vojska a zbroje lstně a tajně sám
svou rukou pomstu spravedlivou vykonal.
Když takový jsme tedy výrok slyšeli,

ty vejda v dům ten, až jen chvíle příhodná
ti zjedná přístup, vyzvěď, co se děje. v něm,
bys věda o tom zprávu dal nám zřetelnou.
Vždyť pro stáří a pro tvou dlouhou vzdálenost
tě nepoznají, nebudou nic tušiti,
když květ tě zdobí šedin. Rci, žeš' cizinec
a od Foka že Fanotea přicházíš;
neb ten je nejpřednější z jejich spojenců.
I zvěstuj jim a dotvrď to i přísahou,
že Orestes je mrtev, zhynuv nešťastně,
když z rozjetého při závodech pythijských
se skotil vozu. Taká budiž tvoje řeč.
My litbami a zdobou hlavy stříženou
hrob otcův nejprv pokryjem, jak kázal bůh,
a potom zpět se navrátíme, nesouce
tu kovobokou ve svých rukou nádobu,
již, jak i ty víš, ve křoví mám ukrytu,
a šalebnými slovy zprávu lahodnou
jim přineseme, že mne není víc a mé
že tělo spaleno již, obráceno v prach.
Což mrzí mne, když slovem zemru, vskutku však
se zachráním a sobě slávy dobudu?
Řeč žádná, tuším, není zlá, když nese zisk.
Jáť viděl jsem již často, že i mudrci
mrou slovem jen a na oko; když domů však
se vrátí zpět, tu ve větší jsou vážnosti.
Tak já též, troufám, na základě zvěsti té,
jsa živ, jak hvězda ještě vrahům zazářím.
Než, země otcův, bozi vlasti, přijměte
mne tak, by zdar mi kynul na té výpravě,
i ty, můj dome otcovský; vždyť přicházím,
jsa bohy poslán, po právu tě očistit.
A nechtějte mne s hanbou z vlasti vyhánět,
než dejte moc mi založit a povznést rod.

Já pověděl jsem, co jsem chtěl. A, starče, ty již jdi a pečuj, bys svůj úkol obstaral.
My odejdeme. Jest již čas, jenž při každém je díle lidem svrchovaným rozhodčím.

Elektra (uvnitř domu).: Ó ach, žel, žel!

Pěstoun.: Mně zdálo se, že od dveří jsem zaslechl, jak služka jakás uvnitř, hochu, nařiká.

Orestes.: Snad ubohá to Elektra? Chceš, máme snad tu posečkat a nářky její vyslechnout?

Pěstoun.: Ne, nikterak! Nic dřív než rozkaz Loxiův se konat nechystejme, počněme pak tím, že otci litbu vykonáme. Podniku to zdar, jak myslím, přinese a vítězství.
(*Odejdu.*)

Elektra (vystoupí z domu).: Ó světlo ty ctné,
ó vzduchu, jenž s ním zem objímáš, mých
jaks' hojných písní žalných,
jaks' hojných ran byl svědkem,
jež do ňader svých, až tryskala krev,
jsem mířila, tmavá jak minula noc.
A noční teprv ty rozkoše zná
mé děsné lože a strastný ten dům,
co nad otcem svým jsem ubohým slz
již prolila, jemuž, když v cizině dlel,
bůh krvavý Ares byl nestrojil hod,
ale matka má a Aigisthos s ní,
ten souložník její, jak dřevaři dub,
tak sekyry ranou mu rozrazí leb.
A žádný pro to se nevznáší žal,

ač, otče můj, tak
jsi bídně a žalostně zemřel.

Však nikterak já
těch nevzdám se nářků a žalných slz,
co v jasnou zář tu patří
a v světlo budu denní.
Než před domem tím chci oteckým všem,
jen kvílíc stále, svůj vylévat žal,
jak slavík, jenž zbaven je holátek svých.
Ó Hadův ty dome a Persefonin,
ó podzemský Herme a Aro ty ctná,
ó Lítice mocné, jež bohů jste plod
a patříte na ty, kdo zločinem mrou,
jimž manželské lože se ukrádá lstí,
ó přijďte mi přispět a pomstěte smrt,
jíž otec náš zhynul, a bratra mi též
sem pošlete mého! Neb samotná já
již nemám sil, bych snesla své bolesti tíži.
(*Sbor vstoupí za zpěvu Elektřina na orchestru*).

Náčelnice prvního polosboru.: Dítě, dítě neblahé matere,
Elektro, proč takový nemírný
nářek nutí tě stále k slzám
nad Agamemnonem, jenžto byl bezbožně
jat kdysi úskokem od lestné matere
a utracen zlou rukou? Ó kéž zhyne ten,
kdo způsobil to, smím-li takto mluvit.

Elektra.: Rodičů ušlechtilých plémě,
přišly jste v těchto mne útrapách potěšit.
Vím to a chápu a není mne tajná ta
ochota vaše; však nechci přec ustati,
abych již nelkala nad otcem ubohým.

Vy však, kteréž odplácíte
všelikým vděkem své lásky mi přátelské,
ó nechte mne jen šlít tak,
ach – ach, ó prosím!

Náčelnice druhého polosboru.: Avšak otce od toků Hadových,
všechněm lidem souzených, nevrátíš
na svět prosbami ani lkaním,
Sama však z mírného v nesnesný zármutek
klesáš a hubíš se, stále jen bědujíc,
a strastí tvých v tom není žádné úlevy!
Proč po nemírném tak mi žalu toužíš?

Elektra.: Bláhový, kdo jest nepamětliv
rodičů, zemřelých žalostnou záhubou.
Mému však srdci se plaché a kvílící
ptáče to líbí, jež Itya, Itya
stále jen želí a poslem je Diovým.
Ach, ó ženo přenešťastná
Niobo, u mne ty rovna jsi bohyni,
jež ve skalistém hrobě svém ach – ach jen pláčeš.

Náčelnice prvního polosboru.: Ne jedinou tě ze smrtných
hoře stihlo, jemuž ty
se nemírněji poddáváš než domácí,
jimž původem i krví svou jsi spřízněna,
Chrysothemis a Ifianassa a blažený hoch ten,
jenž teskně tráví v úkrytu
své mládí, jehož uvítá
kdys slavná země mykenská,
jakmile, příznivým Diovým znamením
jsa veden, přijde – ušlechtilý Orestes.

Elektra.: A jeho čekám neúnavně ubohá,

tak opuštěna, beze sňatku, bez dětí.
V slzách se rozplývám, snášejič nezměrný
osud ten zlý; ale on věru zapomněl,
čím jsem mu prospěla, čeho se doslechl.
Nebo proč nejde, jen sliby mne klamaje?
Vždyť stále touží vrátit se,
však touže přijít neuznává vhodným.

Náčelnice druhého polosboru.: Bud' dobré, dobré mysli, mé
dítě! Ještě v nebesích
je mocný Zeus, jenž všecko zří a vládne vším.
A tomu svěříc bolestné své útrapy,
příliš nepřítel neměj v záští ni nezapomínej.
Čas bůh je rány hojící.
Neb Agamemnonův i syn,
jenž v krisském kraji prodlévá
pastvisky bohatém, tebe je pamětliv,
i bůh, jenž vládne Acheronta na březích.

Elektra.: Však mně již beznadějně valná života
část uplynula, a již nemám síly víc.
Nemajíc potomstva vadnu a ochrany
žádný mi neskýtá milený muž, ale
ženě jsem nehodné, v podruží žijící,
rovna a po domě otcově otročím,
v tak nedůstojném oděvu
a společného vzdalována stolu.

Náčelnice sboru.: Byl žalný výkřik otcův, když
se vrátiv, žalný, otcovských
když na lehadlech zasáhnut
byl ranou kovové sekyry v leb.
Tu radila láska a vraždila lest,
jež děsný zplodily děsně zjev,

ať bůh, ať ze smrtelníků byl
ten, kdo čin ten spáchal.

Elektra.: Ó výkřik ten, jenž nejtrpčí
byl ze všech, jež jsem slyšela kdys!
Ó noc ta a děsně zločinné
té hostiny strašlivá tíž!
Při které z dvojích rukou
můj otec tak hanebnou zakusil smrt,
jež zrádně zmařily i můj
život, jež mne zničily!
Kéž postihne je Olympský
pán mocný pohromou pokutou;
nikdy ať více se radosti netěší,
když spáchali čin taký.

Náčelnice sboru.: Bud' rozvázná, již nemluv dál!
Což nechápeš, jak vzniknul ten
tvůj stav? Ty vlastní vinou svou
tak mrzce upadáš v pohromu tu.
Tys' přes míru hojně si zjednala běd,
svou myslí vášnivou stálý svár
jen plodíc tím, že, co vládcům jest
nelibé, přec činíš.

Elektra.: Mé neštěstí, mé neštěstí
mne nutí. Vím to, vašeň svou znám!
Než nemohu věru v neštěstí
těch nářků se zdržeti svých,
dokavad budu žíti.
Kdo mohl by, milené družky vy mé,
jen soudit, že mne potěšit
možno, kdo jsa rozumný?
Ó těšitelky, nechte mne,

ó nechte! Pláč můj konce mít
nebude, nikdy se trápení nezhostím,
tak bez přestání kvílíc.

Náčelnice sboru.: Já domlouvám jen z lásky,
jak věrná máť. Ó nechtěj
strast na strast sobě plodit!

Elektra.: Má-li pak míru mé trápení? Řekněte,
krásno-li nedbati zesnulých? Taková
zásada v kom as z lidí vznikla?
Nechť nevážnost mne stíhá jich,
a čeká-li mne ještě zdar,
nechť s klidem neužívám ho,
když svých prudkých nářků zadržím let,
rodičů nectíc svých.
V hrobě-li bude dlít,
prach jsa a pouhé nic,
mrtvý ubohý,
ti však navzájem
trestem nesplatí krví krev,
tu stud i zbožnost veškerých
by na zmar přišla lidí.

Náčelnice sboru.: Já, dítě, přišla, tvého hledíc prospěchu
i spolu svého. Nesprávnno-li však, co dím,
měj pravdu ty; neb s tebou vždycky půjdeme.

Elektra.: Ó ženy, ostýchám se, zdá-li se vám snad,
že hojným nářkem příliš žalu podléhám;
než násilí mne nutí takto jednati,
i odpusťte mi! Neboť která šlechetná
by žena nejednala takto, otcovské
zříc pohromy, jež stále ve dne v noci já

spíš rozkvétati vidím nežli hynouti?
Mně nejprv vlastní matka, jež mne zrodila,
jest nepřátelská nanejvýš; pak ve vlastním
svém domě s vrahy otcovými přebývám,
a ti mnou vládnou, na nich také závisí,
zda čeho se mi dostane či odepře.
A potom, jaké, myslíš, že as trávím dny,
když spatřím, kterak na otcově Aigisthos
si sedá stolci, kterak nosí roucha táž,
jež nosíval dřív onen, u ohniska pak,
kde jeho zhubil, bohům vína ukrápí?
Když k tomu spatřím vrchol této zpupnosti,
jak na otcově lůžku vlastní jeho vrah
s mou matkou léhá neblahou, ač smí-li ta
se matkou nazývati, jež s ním souloží.
A ona tak je smělá, že se spolčuje
s tím ohavníkem, pomsty nic se neděsíc;
však, jakoby se vysmívala činům svým,
když onoho dne dočká, ve kterýžto lští
kdys byla otce zavraždila našeho,
tu tance sborů pořádá a beráneků
též obět vzdává bohům spasným měsíční.
A já to vidouc, nešťastnice, v domě lkám
a tonu v slzách, naříkajíc nad hodem
tím neblahým, jenž jméno po mém otci má,
však pro sebe jen sama; vždyť ni vyplakat
se nesmím tolik, co si žádá srdce mé.
Ta žena totiž, pouze slovy šlechetná,
mne takovými hlasně kárá výtkami:
„Ó bohaprázdná ohavo, což tobě jen
snad otec zemřel? Jiný nikdo netruchlí?
Kéž bídne zhyneš a kéž nikdy z nynějších
tě žalů nevybaví bozi podzemští.“
Tak mluví zpupně, leč když přinese kdo zvěst,

že Orestes se vrátí; tu jak zběsilá
se přiřzene a křičí: „Nejsi-li mi ty
tím vinna? Není tvé to dílo? Ty jsi lstně
mi z rukou vzala Oresta a unesla!
Však věz, že za to po zásluze odpykáš.“
Tak laje, k témuž pak ji spolu pobádá,
jsa po boku jí, slavný její snoubenec,
ten zbabělec a naprostý ten ničemník,
jenž boje svádí pouze spolčen s ženami.
Já nebohá pak hynu, stále čekajíc,
že zamezí to, až sem přijde, Orestes.
Neb neustále k činu se jen chystaje,
vše naděje mé zničil, možné, nemožné.
A v takém stavu, milé družky, rozvahu
mít nelze ani zlověstných se stříci slov;
než nutno ve zlu na zlo také pomýšlet.

Náčelnice sboru.: Nuž řekni, zdali Aigisthos je na blízku
či zdali z domu odešel, že mluvíš tak?

Elektra.: Ba arci. Nemysli si, kdyby blízko byl,
že ze dveří bych vyšla. Teď je v polích kdes.

Náčelnice sboru.: Když tomu tak, tu věru s větší odvahou
bych mohla s tebou do řeči se pustiti.

Elektra.: Je vzdálen teď, i ptej se, co ti libo jest.

Náčelnice sboru.: Však ptám se již. Co o bratrovi soudíš svém,
zda otálí či přijde? Chci to zvědět.

Elektra.: To tvrdí aspoň; ale slov svých neplní.

Náčelnice sboru.: Muž rád vždy váhá, chystá-li čin veliký.

Elektra.: Však bez váhání jsem ho zachránila já!

Náčelnice sboru.: Měj naději! Jsa zdárný, milým přispěje.

Elektra.: V to věřím; jinak dlouho bych již nežila.

Náčelnice sboru.: Již nerci ani slova! Zřím, jak přichází
sem z domu Chrysothemis, tvoje pokrevná
z též matky, z téhož otce, obět pohřební,
jež podzemským se vzdává, nesouc vrukou
svých.

Chrysothemis (vystoupí z domu).: Ó sestro, jaké nářky vedeš
opětne, zde prodlévajíc u východu z předsíně?
Což nechceš se ni dlouhou dobou naučit
své nerozvážné mysli marně nehovět?
Však tolik vím, že také mně žal působí
ty poměry, a kdybys síly nabyla,
tu projevila bych jim svoje smýšlení.
Než nyní ve zlu plout chci s plachtou svinutou
i nechci zdát se jednat, avšak neškodit.
A ráda bych, bys činila ty podobně;
ač není s právem shodno to, co činím já,
než ty co soudíš. Mám-li však žít svobodna,
pak ve všem musím poslouchati vládců svých.

Elektra.: Ó žel, že patříc otci, jehož dcera jsi,
naň zapomínáš, ale dbáš jen rodičky.
Neb vše ty tvoje výstrahy jsou vnuknuty
ti od oné, a nic nemluvíš ze sebe.
Vol jedno z obou, že buď nejsi rozumná,
neb, majíc rozum, že svých milých nedbáš nic.
Tyť tvrdíš právě, že bys projevila jim
svou nenávist, jen kdybys síly nabyla,

když já však hledím pomstít otce všemožně,
mně nepomáháš, ba ten čin mi zrazuješ.
Zda ke zlu nepřidáváš tak i zbabělost?
A pak mi ukaž, neb se mnou dej poučit,
ký zisk mi vzejde, když těch nářků zanechám?
Což nežiji? Sic bídně, mně to stačí však.
Jim mrzutost tím působím a zjednávám
čest nebožtíku, je-li onde jaký vděk.
Ty, nenávidíc, nenávidíš slovem jen,
jsouc skutkem s vrahy otcovými spolčena.
Já tedy nikdy, ani kdyby výhody
mi tvé kdo dát chtěl, jimiž teď se honosíš,
bych těm se nepoddala. Ty však měj si jen
stůl bohatý, a vším tvůj život oplývej.
Mně jedinou bud' výživou, že rmoutím ty,
jež rmoutit třeba; tvé cti dojít netoužím.
Ni ty bys netoužila, majíc rozvahu.
Teď, mohouc nejlepšího otce dcerou slout,
sluj matčinou. Tak nejspíš špatnost osvědčíš
když zradíš otce mrtvého i milé své.

Náčelnice sboru.: Jen, pro bohy, nech vášně! Prospěch obsažen
je ve slovech vás obou, kdybys uměla
ty užívati jejích, ta pak opět tvých.

Chrysothemis.: Já jejím řečem, ženy, dost jsem uvyklá
a nebyla bych se jich ani dotknula;
však slyšela jsem, že jí velké hrozí zlo,
jež jejím dlouhým nářkům konec učiní.

Elektra.: Nuž zjev mi jen tu hrůzu! Povíš-li, co jest
těch běd mých horší, odpírat ti nebudu.

Chrysothemis.: Však vypovím ti všecko, co jsem zvěděla.

Když od nářků těch neupustíš, hodlají
tě poslat tam, kde nikdy záře sluneční
již nespátíš, však, žijíc v kobce klenuté
vně této země, nad svou bídou budeš lkát.
Nuž rozvaž si to, bys mne, až tě stihne zlo,
snad nekárala. Teď jest čas být rozumná.

Elektra.: Jsou vskutku rozhodnuti, to mi učinit?

Chrysothemis.: Ba jistě, jak jen domů přijde Aigisthos.

Elektra.: Nuž nechať proto vrátí se co nejrychleji!

Chrysothemis.: Ó jakou kletbou stíháš se, ty neblahá!

Elektra.: By přišel, chce-li takého cos vykonat.

Chrysothemis.: Co chceš, by se ti stalo? Jsi-li při smyslech?

Elektra.: Bych od vás mohla prchnouti co nejdáleji.

Chrysothemis.: A pranic nedbáš o svůj život nynější?

Elektra.: Je krásný ten můj život, hodný podivu!

Chrysothemis.: Však byl by, kdybys uměla být rozumná.

Elektra.: Jen neuč mne být špatnou k těm, jež miluji.

Chrysothemis.: Vždyť neučím tě; být však vládcům po vůli.

Elektra.: Tak ty se koř jim; má to není povaha.

Chrysothemis.: Však krásno přece z nerozvahy nepadnout.

Elektra.: Když třeba, mstíce svého otce, padneme.

Chrysothemis.: Však vím, že otec promíjí to jednání.

Elektra.: Ta slova tvá jen špatní mohou pochválit.

Chrysothemis.: Ty neposlechněš, pravdy slov mých neuznáš?

Elektra.: Ne, nikdy! Kéž tak prázdna nejsem rozumu!

Chrysothemis.: Nuž tedy půjdu, kam jsem byla poslána.

Elektra.: A kam to kráčíš? Komu neseš obět tu?

Chrysothemis.: Mne máš ji otci na hrob vylit posíla.

Elektra.: Cos' řekla? Tomu, jenž jí nejvíc protiven?

Chrysothemis.: Jež zavraždila sama. To as říci chceš.

Elektra.: Kým z přátel přemluvena? Kdo to usmyslil?

Chrysothemis.: Kýs přízrak noční, zdá se mi, ji pohání.

Elektra.: Ó bozi rodní, aspoň nyní přispějte!

Chrysothemis.: Což potěchu snad čerpáš z toho postrachu?

Elektra.: Nuž pověz mi to vidění, a řeknu ti.

Chrysothemis.: Víím tolik jen, co krátce lze mi vyslovit.

Elektra.: Rci aspoň toto. Často věru málo slov
již smrtelníky povzneslo i zhubilo.

Chrysothemis.: Je o tom řeč, že viděla, jak otec můj
i tvůj, zas na svit denní vyšed, po druhé
s ní obcoval; a potom žezlo uchopiv,

jež sám kdys nosil, teď pak nosí Aigisthos,
v zem u krbu je zarazil. I vyrostla
tu z něho bujná ratolest, jíž veškerá
prý zastíněna byla země mykenská.
To zaslechla jsem vykládati někoho,
jenž při tom byl, když zjevovala slunci sen.
A více nad to nevím, leč že příčinou,
proč posílá mne, zděšení je z toho snu.
Nuž pro bohy tě prosím rodu našeho,
bys poslechla a z nerozvahy nepadla;
neb zhrdneš-li mnou, s pohromou se vrátíš zpět.

Elektra.: Však, drahá, z toho, co tu neseš v rukou svých,
nic nevlož na hrob. Neníť slušno pro tebe
ni zbožno na hrob otcův dary vkládati
neb oběti lít nepřátelské ženy té.
Než hod' to v proudy nebo v zemi hluboko
to zahrab, odkud nic by z toho nemohlo
se na hrob dostat otcův; až však umře ta,
buď jako poklad jí to dole schováno.
A vůbec, kdyby nejmělejší nebyla
žen všechněch, touto nepřátelskou obětí
by nedařila toho, jehož zabila.
Jen rozvaž, zdá-li se ti, že by příznivě
ty dary od té přijal v hrobě nebožtík,
jíž nečestně byl usmrcen jak nepřítel
a na svých údech zohaven, jež o hlavu
mu skvrny krve k očistě své otřela?
Což mníš, že její vraždu smyje obět ta?
To nelze! Ale toho zanech; ustříhnouc
však z hlavy konce kadeří a ode mne
těž vezmouc nešťastnice – malý dar to, však
přec z mého – dej mu kadeř tuto prosebnou
a tento pás můj, nezdobený okrasou.

I pros ho, padnouc na zem, aby z podsvětí
nám proti nepřátelům přispěl milostiv,
hoch Orestes pak živ by ruky přemocí
svou nohou šlápl na šíj jeho nepřátele,
by lze nám bylo příště rukou štedřejší
ho ctít než dary, jež mu nyní skýtáme.
I tuším věru, tuším, že jí seslala
sen tento děsný péče jeho nějaká.
Však přece, sestro, sobě přispěj na pomoc
tím činem, mně i tomu, jenž nám nejdražší
je ze všech lidí, otci v Hadu dlícímu.

Náčelnice sboru.: Řeč děvy té je zbožná. Ty pak, budeš-li
mít rozum, drahá, učiníš jí po vůli.

Chrysothemis.: Tak učiním; neb není třeba pro pravdu
se s tou a s vámi příti než čin uspíšit.
Avšak když se o takový skutek pokouším,
jen mlčte o něm, milé, prosím pro bohy;
neb doví-li se o tom matka, trpký as
mi bude pokus, jehož se chci odvážit.
(*Odejde na levo za město.*)

První polosbor.: Ač nejsem-li nemoudrá věštkyně já
a prázdna moudrého důvtipu,
Dike pomstu věštící
již přijde, spravedlivé nesouc vítězství;
již přijde na ně, dítě, za nedlouhý čas.
V to důvěra mi v srdci tkví,
když o snu jsem teď před chvílí
libodechém slyšela.
Neb není nepamětliv ten,
jenž zplodil tě, král Hellenů,
ni stará ona kovová

a obousečná sekyra,
jež s nejhanebnější potupou ho skolila.

Druhý polosbor.: Již rychlá a nezdolná přikvapí sem
a v děsné záloze slídící
kovonohá Erinys.
Neb krví střísněného sňatku v necudný
a hříšný svazek vešli ti, kdo neměli.
I chovám důvěru, že jest
ten sen nám jistým odplaty
znamením, i mstitelům.
I těm, kdo jsou jich spojenci;
neb hádat osud budoucí
ni z hrozných snů ni z výroků
již božstev lidé nemohou,
když nesplní se toto noční vidění.

Celý sbor.: Ó Pelopovy pradávné
a přestrašné vy závody,
jak hojně útrap přivedly jste na tu zem.
Neb od doby, co ve vlnách
byl mořských zhynul Myrtilos,
byv sražen s vozu zlatého
lstí prahanebnou nebožák,
a jeho rod co z kořene tak vyhlazen,
již nikdy nemíjely dům
ten bohatstvím proslulý mrzkosti.

Klytaimestra (vystoupí z domu, provázena jsouc služkou).:
Ty nevázaně, jak se zdá, se touláš zas,
že Aigistha tu není, jenž ti bránil vždy,
bys přátel nehyzdila aspoň mimo dům.
Teď, ježto on je vzdálen, mne ty nedbáš nic,
ač pomlouvala jsi mne mnohdy u mnohých,

že vladařím prý směle, práva nehledíc
a tebe zpupně stíhajíc i skutky tvé.
Já zpupnosti však nemám, ale výčitky
ti činím, často slyšíc je též od tebe.
Jest otec tobě záminkou, nic jiného,
že mojí rukou zhynul. Ano, mojí. Vím
to dobře, aniž možno mi to zapírat.
Neb Dike zhubila ho, ne já jediná,
jíž mělas' přispět, kdybys byla rozumna.
Neb ten tvůj otec, pro nějž stále naříkáš,
tvou sestru bohům obětovat z Hellenů
sám jediný se odhodlal, ač nezkusil
těch bolestí, ji plodě, jak, ji rodíc, já.
Nuž dobrá! Zprav mne tedy, komu čině vděk
ji obětoval? Řekneš snad, že Argejským?
Ti neměli však práva zabiti mou dceř.
A za bratra-li Menelaa dítě mé
mi zabil, neměl dát mi za to pokutu?
Což neměl on dvou dětí, kteréž měly spíš
než tato zemřít, jsouce z otce zrozeny
a matky, pro něž plavba ta se konala?
Či měl snad Hades větší touhu nějakou
spíš moje nežli její děti pohltit?
Či ničemný ten ten otec lásku k dětem mým
snad vyhostil, však k Menelaovým ji měl?
Zda nesoudný tak, špatný otec nejedná?
Tak myslím, třeba jinak o tom soudíš ty.
I mrtvá by to řekla, mohouc promluvit.
Já nad svým činem nikterak se nermoutím;
však tobě-li se špatné zdá mé smýšlení,
věc správně uvaž a pak haň své příbuzné.

Elektra.: Ted' říci aspoň nemůžeš, že, začavši
ti křivdit, těch jsem výtek došla od tebe;

však dovolíš-li, chtěla bych i mrtvého
i spolu sestru podle pravdy obhájit.

Klytimestra.: Ba svoluji; a kdybys začínala tak
vždy mluvit, trapná nebyla by tvoje řeč.

Elektra.: Nuž počnu tedy. Otce, díš, jsi zabila.
Zda nad to hanebnější může býti řeč,
ať zabilas' ho právem nebo neprávem?
Však ukáži, že neprávem, že přemluva
tě svedla ničemníka, s nímž teď obcuješ.
Ptej lovkyně se jenom Artemidy, proč
ty hojně větry upoutala v Aulidě.
Neb já to řeknu; neníť volno ptát se jí.
Můj otec, v háji kdys se bavě bohyně,
jak dovídám se, paroháče jelena
prý peřestého kroky svými vyplašil,
a skláv jej chlubné slovo jakés prohodil.
A tím se rozhněvavši dcera Letina,
prý zdržovala Achajské, až náhradou
by otec dceř svou obětoval za zvíře.
Tak s její bylo obětí; neb odchodu
ni domů jinak neměl voj ni k Iliu.
A proto nucen, po mnohém jen zdráhání
ji stěží obětoval, ne však bratru vděk.
A jestliže - chciť k tvým též slovům přihlížet -
chtěl činem tím snad jemu přispět, zdali tvou
měl proto rukou zemřít? Jakým zákonem?
Měj pozor, ukládajíc lidem zákon ten,
ať sobě neuložíš žel a pohromu.
Vždyť, budeme-li vraždu vraždou spláceti,
ty první zemřeš, máš-li práva dojíti.
Však viz, zda lichou nepředstíráš záminku.
Neb, chceš-li, pověz, za jakým teď účelem

ty skutky pášeš nade všecko hanebné,
když s vražedníkem souložíš, s nímž zhubila
jsi mého otce, s nímžto plodíš dítky též,
však dítky svoje dřívější a poctivé,
jež z poctivých jsou rodičů, jsi vyvrhla?
Jak to bych mohla schválit? Či snad řekneš, tím
že také za svou dceru béřeš odplatu?
Však hanba, řekneš-li to; neb se nesluší,
by s nepřáteli kdo se snoubil pro dceru.
Vždyť ani nelze věru tebe kárati,
jež všude jednu vedeš řeč, že matku svou
prý pomlouváme. Jak však já se domnívám,
spíš vládkyní jsi naší nežli mateří.
Vždyť žiji život trudný, stále od tebe
i tvého druha hojným zlem jsouc stíhána.
A ubohý též Orestes, tvé uniknuv
jen stěží ruce, žije bídne mimo vlast.
A toho že ti vychovávám mstitelem,
jsi často mi již vytkla. Nuže, dobře věz,
že, kdybych sílu měla, bych to činila.
A proto, je-li třeba, všude rozhlašuj,
že zlá jsem, prostořeká nebo nestoudná.
Neb jsem-li znalá takového jednání,
tu povaze tvé asi hanby nečiním.

Náčelnice sboru.: Jak vidím, soptí hněvem. Zdali po právu
však jedná, toho nevidím již rozvahy.

Klytaimestra.: A jaké k této je mi třeba rozvahy,
jež potupila matku takým způsobem,
a k tomu tak jsouc mladá? Zdali nemyslíš,
že schopna všeho odvážit se bez studu?

Elektra.: Však dobře věz, že stud mne proto pojímá,

i když se tobě nezdá. Víím, že nevhodně
si počínám a ne tak, jak mi přísluší.
Než tvoje nepřátelství a tvé skutky mne
tak jednat nutí mocí. Neboť ze skutků
se mrzkých člověk učí mrzce jednati.

Klytaimestra.: Ó nestoudné ty plémě, já a slova má
i skutky k dlouhým řečem těm tě svádějí.

Elektra.: Ty působíš je a ne já. Vždyť pášeš ty
ty činy; činy pak si slova naleznou.

Klytaimestra.: Však, při vládkyni Artemidě, za smělost
tu odpykáš, až vrátí se jen Aigisthos.

Elektra.: Aj, vidíš? Hněv tě unáší, ač svolilas',
bych, co chci, řekla; neumíš to vyslechnout.

Klytaimestra.: Což neutichneš, nenecháš mne ani vzdát
tu obět, ač jsem dopřála ti říci vše?

Elektra.: Ba nechávám a vybízím tě, obětuj
a neviň úst mých; již ni slova neřeknu.

Klytaimestra (ke služce).: Nuž ty, jež jsi tu se mnou, zdvihni
obětní dar ze všech plodin, nechať k vládci
povznesu svou prosbu, by mne zbavil strachu, jež
teď mám.

(Přistoupí k soše Apollonově.)

Ó vyslyš tedy, Foibe, bože ochranný,
mou prosbu temnou; neboť mezi přáteli
tu nemluvíím, a nesluší se vynášet
vše na světlo, když ta zde dlí v mé blízkosti,
by ze závisti s mnohohlasným křikem zvěst

snad po všem městě nešířila nepravou.
Než tak mne vyslyš; neboť tak se vyjádřím.
Snu dvojsmyslné vidění, jež v noci dnes
jsem zřela, dopřej, aby se mi splnilo,
ó vládce Lycký, je-li dobré; pakliže
je zlé, rač k nepřátelům zpět je obrátit.
A chce-li mne kdo z nynějšího bohatství
snad lstivě vytisknouti, toho nedopusť,
než dej, bych, stále žijíc beztrudně, jak teď,
i žezlo Atreovců držela i dům,
dni blahé trávíc s nynějšími přáteli
a z dítek s těmi, od nichžto mne nestíhá
buď nepřátelství nebo trpké soužení.
To, Lycký Apollone, vyslyš milostiv,
a všem nám dopřej, jak si toho žádáme.
Vše ostatní, jak domnívám se, ty, jsa bůh,
i jestliže to nevyslovím, dobře znáš.
Neb Diovým vše slušno vědět rozencům.

Pěstoun (vystoupí s pravé strany): Ó ženy cizí, jak bych zvěděl
bezpečně, zda tento dům je domem vládce Aigistha?

Náčelnice sboru: Ten jest to, hosti. Sám jsi dobře uhodnul.

Pěstoun: Zda také dobře hádám, ta že jeho choť?
Neb vznešeným se vzhledem nese vládkyně.

Náčelnice sboru: Tak tomu vskutku. Ona stojí před tebou.

Pěstoun: Buď zdráva, paní! Tobě zprávu příjemnou
i Aigisthovi od přítele přináším.

Klytimestra: To slovo vítám. Avšak zvědět od tebe
chci nejprve, kdo z lidí sem tě vypravil?

Pěstoun.: Mne s vážnou věcí Focký poslal Fanoteus.

Klytaimestra.: A s jakou, hosti? Řekni! Dobře vím, že zvěst mi podáš milou, milým mužem poslán jsa.

Pěstoun.: Díím, řeč ustrojiv v krátce: mrtev Orestes.

Elektra.: Ó žel mně bídné! Zhynula jsem tento den!

Klytaimestra.: Co díš, co díš, ó hosti? Neposlouchej té!

Pěstoun.: I dřív i teď díím, Orestes že zahynul.

Elektra.: Je veta po mně, zničena jsem nebohá!

Klytaimestra.: Ty hled' si jenom svého! Mně však, cizinče, rci pravdu, jakým smrt ho stihla způsobem.

Pěstoun.: Jsem proto poslán, tedy vše též vypovím.
On k závodům, té slavné chloubě Hellady,
se dostaviv, by her se delfských účastnil,
jak hlasatele slyšel jasné vyzvání,
když k běhu zval, v němž závod bývá nejprve,
hned vstoupil statně, na podiv všem přítomným.
A běhu úspěch síle svojí vyrovnal,
zas vyšel, čestný obdržev dar vítězný
I nevím, jak bych málo slovy vyložit.
měl hojné, slavné činy muže takého.
Však jedno věz: on dostav ceny vítězné
všech závodů, jež ohlásili soudcové,
byl veleben, když hlásáno, že z Arga jest
a Orestes se zove, Agamemnona
že syn, jenž slavný voj kdys sebral Hellady.
A tak se vedlo dotud. Když však nějaký
bůh škodí, nelze uniknout ni silnému.

V den jiný totiž, se slunce kdy východem
byl rychlonohý závod jízdný pořádán,
on vešel spolu s vozataji mnohými.
Z nich jeden Achaj, jeden zas byl ze Sparty,
dva Libyové, správci vozů čtyřspřežních;
a on sám pátý, koně maje thessalské,
byl mezi nimi, šestý s hřebci plavými
byl z Aitolie, sedmý muž pak Magnetan.
Měl bílé koně osmý, rodem Ainian,
a devátý byl z Athén, bohy stavěných;
řad plnil jiný, Boiot, vozem desátým.
I stanuvše, kde vyvolení soudcové,
los metajíce, postavili vozy jich,
vpřed vyrazili, jak roh zazněl kovový,
a koně pobídnuvše všichni zároveň,
jich otěžemi potřásli. Tu rozlehl
se po vší dráze rachot vozů hrčivých,
prach vstoupal vzhůru, všichni v jednom chumáči
nic nešetřili bodců, každý předhoniť
chtě vozy druhých i jich koňů frkání
Neb pěnu metal koní dech a dopádal
jim na záda a na jich kolech oběhy.
On na koncích vždy dráhy jel až pod sám sloup,
že náboj se ho týkal; v právo povoliv
vždy koni postrannímu, držel levého.
A zprvu všechny vozy jely vzpřímeny;
tu tvrdohubí hřebci Ainianovi
se splaší, a v té chvíli, když byl objel sloup
a ze šestého v sedmý oběh přecházel,
se čely svými srazí s vozem Barčana.
Tak, jedinou tou nehodou, druh do druhu
hned vrážel, vůz mu rozbíjel, i plnila
se veškerá pláň krisská vozů troskami.
Když zkušený to shlédl z Athén otěžník,

ven trhne koni, zdrží běh a objede
vír vozů, jenž se zmítal v prostřed na dráze.
Všech poslední jel Orestes a za oním
svě hřebce držel, spoléhaje na konec.
Když spatří však, že na dráze zbyl jediný,
svist ostrý hbitým hřebcům vpráskne v sluch
a dostihnout ho hledí. Vyrovnali jha
a uháněli, brzy předjížděje on
a brzy druhý koňské spřeže hlavami.
A při všech jiných obězích on nebožák
jel šťastně, vzpřímen na svém voze vzpřímeném,
však posléze, když kůň se levý zatácel
a on mu uzdu pouštěl, vrazil nevěda
v kraj sloupu, zlomil v prostřed náboj nápravy
a z obruby se skotiv vozu, zamotá
se do tenkého řemení; a hřebci se,
když padal na zem, ve střed dráhy rozběhli.
Lid, jak ho spatřil, kterak z vozu vypadl,
dal do nářku se ihned nad tím jinochem,
že po činech tak slavných osud má tak zlý,
jsa brzo smýkán po zemi a brzo zas
své údy k nebi zdvihaje, až, stěží jen
běh zadrževše koní, vozataji jej
tak zkrvácena vyprostili, že by byl
ni přítel těla ubohého nepoznal.
I spálivše je ihned na hranici, prach
jen bídny z těla velikého v nádobě
sem malé nesou muži z Foků vybraní,
by hrobu se mu v zemi otců dostalo.
Tak má se věc. I slyšet jest to žalostno,
však nám, kdo jsme to na své oči spatřili,
všech pohrom, jichž jsem dočkal, ta je největší.

Náčelnice sboru.: Ó běda, běda! Celý pánů bývalých

je rod, jak zdá se, do kořene vyhuben.

Klytimestra.: Ó Zeve, jak, zda štěstím mám to nazvati,
či neštěstím sic, ale ziskem? Trudno však,
že život zachovávám vlastní pohromou.

Pěstoun.: Proč zprávou mou tak klesáš, paní, na mysli?

Klytimestra.: Cit mateřský je mocný; nemá v záští máť
svých dítek, i když trpí od nich příkoří.

Pěstoun.: My tedy, zdá se, přišli jsme sem nadarmo?

Klytimestra.: Ne nadarmo! Jak můžeš říci nadarmo,
když bezpečné jsi přinesl mi důkazy,
že zemřel ten, jenž z mého pošeď života,
však vyrvav se mi od prsu a pěstění,
žil v cizině jak psanec a mne neviděl,
co odešel z té země, otcovu pak smrt
mi vyčítaje, mstou mi hrozil strašlivou?
A proto nepojímal spánek lahodný
mne ve dne ani v noci, nýbrž žila jsem,
jsouc každou chvíli nejistá svým životem.
Než nyní – neboť strachu zbavil mne ten den
i před oním i před tou; tať je větším zlem,
jež, bydlíc se mnou, čistou srdce mého krev
mi stále pije – nyní, pokud o její
jde hrozby, blaze žít as budem v pokoji.

Elektra.: Ó žel mně bídné! Nyní nad tvým neštěstím
je včasno zalkat, Oreste, když skončiv tak
jen výsměch tržíš matčin. Zda tak dobře jest?

Klytimestra.: Ne s tebou, s oním však, jak jest, tak dobře jest.

Elektra.: Ó slyš to právě zemřelého Nemesis!

Klytimestra.: Ty vyslechla, jež měla; dobrou svedla věc.

Elektra.: Jen vysmívej se! Vždyť ti přeje štěstí teď.

Klytimestra.: A nezničíte vy je, ty a Orestes?

Elektra.: My zničení jsme; jak nám tebe zničit lze?

Klytimestra.: Byl za cestu bys, hosti, velké hoden mzdy,
té křiky její mnohomluvné přetrhnuv.

Pěstoun.: Lze odejít mi tedy, když věc zpravena?

Klytimestra.: Ne, nikterak! Neb to by mně ni přáteli,
jenž na cestu tě poslal, ke cti nebylo.
Než vejdi do vnitř. Tu nech venku křičeti
i nad jejím i jejích přátel neštěstím.
(*Odejde se služkou a pěstounem do domu.*)

Elektra.: Zda vám se zdá, že z bolesti a zármutku
se rozplakala, rozelkala lítostně
ta nešťastnice nad synem tak zhynulým?
Ne! S výsměchem šla odsud! Ó já neblahá!
Jak zničilš' mne svou smrtí, drahý Oreste!
Neb odchodem svým jsi mi vše mé naděje,
jež zbývaly mi ještě, vyrval ze srdce,
že živ jsa přijdeš jednou mstít se za otce
i za mne bídnou. Nyní však kam jítí mám?
Jsemť opuštěna, jsouc i tebe zbavena
i otce; musím těm již zase otročit,
jichž nenávidím ze všech lidí nejvíce,
že zabili mi otce. Krásný-li můj stav?
Však věru příště v jednom s nimi obydlí

dlít nebudu, než, nedbajíc již o sebe,
zde u vrat, přátel zbavena, se umořím.
A jsem-li komu z domácích snad na obtíž,
nechť usmrtí mne! Neboť smrt mi bude vděk
a žítí trudno; po životě netoužím.
(*Vrhne se na zem před vrata domu.*)

První člen sboru.: Kde meškají
Diovy blesky neb zářící Helios,
jestliže, patřice na tyto zločiny,
klidně nesou a skrývají je?

Elektra.: Ach, ach!

Druhý člen sboru.: Ó dítě, co propukáš v pláč?

Elektra.: Žel!

Třetí člen sboru.: Žádných jen neprones rouhavých slov!

Elektra.: Ty zničíš mne!

Čtvrtý člen sboru.: Jak?

Elektra.: Když v srdci mi naděje v toho, jenž dlí
již patrně v podsvětí, vzbuzovat chceš,
mne, ačkoli hořem se rozplývám již,
jen do tísně uvrháš větší.

Pátý člen sboru.: Vždyť známo mně,
vládce že Amfiaraos byl pochován
osidlem manželky ze zlata strojeným,
teď však, ačkoli pod zemí dlí –

Elektra.: Ach, ach!

Šestý člen sboru.: Tam vládne, jsa mocen svých sil.

Elektra.: Žel!

Sedmý člen sboru.: Opravdu žel; nebo bídnicí tu –

Elektra.: Trest zastihl.

Osmý člen sboru.: Ba.

Elektra.: Víím, víím to; než onomu v hoři se tom
přec objevil mstitel, a mstitele já
již nemám. Neb koho jsem měla, ten byl
mi vyrván a ztracen je pro mne.

Devátý člen sboru.: Tys' svrchovaných došla běd!

Elektra.: Já víím, až příliš dobře to víím.
Vždyť trapný, nešťastný je můj
ten život, plný nářku a slz.

Desátý člen sboru.: Zřeli jsme, nad čím takto pláčeš!

Elektra.: Již mne tedy
nadějí klamat nechtěj, když –

Jedenáctý člen sboru.: Co díš?

Elektra.: Již žádná nekyne
mi od zdárných mých
a sourodých přátel pomoc.

Dvanáctý člen sboru.: Smrt všem je lidem souzena.

Elektra.: Zda tak, jak zemřel nebožák ten,

když za rychlých jízd závodních
se dostal v tenkých řemení spleť?

Třináctý člen sboru.: Nesmírně neblahý to osud!

Elektra.: Jak by nebyl?
Bez mé-li péče v cizině –

Čtrnáctý člen sboru.: Ó žel!

Elektra.: Je ve hrob uložen
a od nás mu slz
ni pohřbu se nedostalo.

Chrysothemis (vystoupí s pravé strany).: Ó drahá, k spěchu
radostí jsem puzena, bych rychle přišla,
zanedbavši slušnosti;
neb radost nesu a těch strastí úlevu,
jež tížily a nutily tě k nářkům dřív.

Elektra (vstane).: A odkud ty bys vzala proti pohromám
mým pomoc, kteréž nelze více zhojiti?

Chrysothemis.: Vždyť Orestes nám přišel – slyš to ode mne
a věz – tak jistě, jako jistě vidíš mne.

Elektra.: Což šlíš snad, ty nešťastná, a vysmíváš
se vlastnímu i mému zlému osudu?

Chrysothemis.: Buď svědkem mi krb otecký, ne z posměchu
to pravím, než že vskutku se nám vrátil on.

Elektra.: Ó nešťastnice! Od koho jsi zaslechla
tu zprávu, že v ni spoléháš tak přílišně?

Chrysothemis.: Já spoléhám v to, ne snad jiným zpravena,
než sama shlédši zřejmé toho důkazy!

Elektra.: A jaký toho, nešťastnice, důkaz máš?
Cos' shlédla, že tím ohněm planeš neblahým?

Chrysothemis.: Jen, pro bohy, mne poslyš, a až o všem zviš,
buď' rozumnou mě příště zvi neb bláhovou.

Elektra.: Nuž mluv si, působí-li radost ti ta řeč.

Chrysothemis.: Co spatřila jsem, vše ti tedy vyložím.
Když ke staré jsem přišla hrobce otcovské,
tu vidím, kterak čerstvé mléka prameny
se řinou s vrchu náhrobku, a otcův hrob
jak obsypán je kolem kvítím všelikým.
I užasla jsem, shlédši to, a kolkolem
se rozhlížím, zda nikdo není na blízku.
Však spatřivši, že všude kolem ticho jest,
blíž ke hrobu se beru; a tu na kraji
zřím na náhrobku kadeř čerstvě stříženou.
A jak ji spatřím, nebohá, hned napadne
mne zvyklá duši představa, že Oresta
všech lidí nejdražšího vidím znamení.
I zdvihnuvši ji, výkřik sice potlačím,
však z radosti mi slzy vstoupí do očí.
Jsem přesvědčena teď, jak dříve, tento dar
že od jiného nepošel než od něho.
Neb komu sluší taký dar než pokrevným?
Já nejsem skutku toho původem, to vím,
ni ty! A jak bys byla? Vždyť ty beztravně
ni do chrámu se nesmíš z domu odebrat.
Ni matka však to činit nemá v oblíbě,
a činíc to, by pozornosti neušla.

Než Orestovy jsou to dary náhrobní.
Nuž buď jen dobré mysli, drahá! Nebývá
týmž lidem stále tentýž osud průvodcem.
Nám nepřízniv byl dosud; ale tento den
snad splnění nám hojně blaha přinese.

Elektra.: Té bláhovosti! Jak tě dávno lituji!

Chrysothemis.: Co jest? Má slova nečiní ti radosti?

Elektra.: Vždyť nevíš, ani kam se děješ, ni kde jsi!

Chrysothemis.: A jak já nevím, co jsem zřejmě viděla?

Elektra.: Je mrtev, nešťastnice, veta po jeho
je pomoci. Již od něho nic nedoufej!

Chrysothemis.: Ó žel mně bídné! Od kohos' to slyšela?

Elektra.: Kdo řekl mi to, svědkem jeho smrti byl.

Chrysothemis.: Kde jest ten muž? Mne úžas nad tím pojímá.

Elektra.: Je v domě, milý matce jsa, ne protiven.

Chrysothemis.: Ó žel mně bídné! Od koho pak pošly as
ty hojné dary, na hrob otcův vložené?

Elektra.: K té myšlence se kloním, že to na hrob kdos
dal na památku zemřelého Oresta.

Chrysothemis.: Ó nešťastný! A já jsem plna radosti
sem s. takou zprávou ospíchala, nevědouc,
jak velká naše pohroma. Teď přišedši
i dřívější i nové strasti nalézám.

Elektra.: Tak má se věc; však jestliže mne poslechněš,
pak svrhneš břímě těchto útrap nynějších.

Chrysothemis.: Což mohu vzkřísit snad kdy ještě zemřelé?

Elektra.: To nemíním. Tak nejsem přece bláhová.

Chrysothemis.: Co kážeš tedy, co bych mohla na se vzít?

Elektra.: To, k čemu tě vybídnu, statně vykonej!

Chrysothemis.: Však neodmítnu, jaký-li je prospěch v tom.

Elektra.: Jen rozvaž, nic že bez práce se nedaří.

Chrysothemis.: To rozvažuji a seč jsem, vším přispěji.

Elektra.: Nuž poslyš, jak jsem odhodlána jednati.

I ty snad víš, že při nás žádní přátelé
již nestojí, než že je Hades uchvátiv
nám uloupil a že jsme zbyly jediné.
Já, dokud slyšela jsem, že pln života
můj bratr kvete, chovala jsem naději,
že přijde jednou pomstit smrti otcovy.
Teď, když je mrtev, k tobě zraky obracím,
bys neváhala zabit se mnou spolčena,
svou sestrou, pachatele vraždy otcovy.
Jak dlouho lehkovážně budeš čekati
a k jaké ještě vzhlížet pevné naději,
když jest ti plakat ztráty statků otcovských,
když jest ti toho želet, že tak dlouhý čas
již vadneš, sňatku neznalá a manželství?
A nedoufej, že toho někdy dosáhneš.
Neb není muž tak nerozvážný Aigisthos,
by dopřál rodu tvému někdy vypučet

neb mému, na patrnou sobě záhubu.
Však budeš-li se řídit mými radami,
tu předně chvály pro svou lásku dosáhneš
i u otce již mrtvého i u bratra,
pak ušlechtilou, jíž jsi rodem, příští čas
tě budou zvat a sňatku dojdeš hodného;
vždyť po zdárných se ohlízívá každý rád.
A neznamenaš, jakou slávu způsobíš
i mně i sobě, jestliže mne poslechněš?
Neb kdo nás spatře z občanů neb cizinců,
pak takovou nás neuvítá pochvalou?
„Hle vizte obě tyto sestry, přátelé,
jež zachránily z pohrom dům svůj otecký
a mocným kdysi protivníkům, života
ni svého nešetříce, připravily smrt?
Ty každý v lásce, ty má každý v úctě mít,
těm při slavnostech, schůzích všeho občanstva,
má každý pocty vzdávat pro jich statečnost.“
Tak každý z lidí o nás bude mluvit,
že slavný budem za živa i po smrti.
Nuž poslechni, má drahá, otci pomáhej
a přispěj bratru, těchto útrap zbaviž mne
a zbaviž sebe, poznávajíc, mrzce žít,
že těm je mrzké, kdo jsou z rodu dobrého.

Náčelnice sboru.: V tak vážných věcech v rozvaze má přispění
i ten, kdo radí, i kdo radu přijímá.

Chrysothemis.: Však, kdyby myslí nebyla ta bláhové,
ó ženy, dřív než promluvila, zachovat
by dbala opatrnost, čehož nedbá nic.
Kam zraky obrátivši takou smělostí
se zbrojíš sama, mne pak zoveš na pomoc?
Což nenahlížíš, že jsi žena a ne muž

a že máš sílu menší nežli odpůrci?
A na ty se teď šťastný osud usmívá,
náš hyne však a v niveč se nám obrací.
Kdo tedy, takého chtě muže usmrtit,
by bez trudu a bez pohromy vyvázl?
Ať větší, ač jsme nešťastny již, neštěstí
si nezjednáme, uslyší-li kdo tu řeč.
Neb nepřinese spásy nám ni pomoci,
když slávy dojdem, neslavně však zhyneme.
Však prosím, dřív než do záhuby úplně
se vrhneme a rod svůj celý zničíme,
svou ukroť vášeň. V tajnosti já zachovám
tvé rady, nevyzradíc jich ni nesplníc.
A sama nabuď' aspoň jednou rozumu
že mocným musíš ustoupit, sil nemajíc.

Náčelnice sboru.: Dbej jejích slov; neb nelze lidem lepšího
si zjednat zisku nad moudrost a rozvahu.

Elektra.: Však čekala jsem, co jsi řekla. Věděla
jsem dobře, že mé vybidnutí zamítneš.
Než sama musím vlastní rukou vykonat
ten čin; neb zůstane námi nesplněn.

Chrysothemis.: Žel!
Kéž takovou již při záhubě otcově
jsi měla smělost! Vše bys byla provedla.

Elektra.: Má povaha ji měla, rozum byl však sláb.

Chrysothemis.: Hled' také rozum po celý svůj život mít.

Elektra.: Tak radíš mi, že nechceš se mnou jednat.

Chrysothemis.: Ten zle se mívá, kdo zlý skutek zamýšlí.

Elektra.: Tvůj rozum závist, hnus mi budí zbabělost!

Chrysothemis.: Však klidně snášet budu také chválu tvou.

Elektra.: Té nikdy se ti nedostane ode mne.

Chrysothemis.: I příští čas dost dlouhý, by to rozsoudil.

Elektra.: Jdi pryč ode mne! Není v tobě přispění.

Chrysothemis.: Ba jest! Však v tobě není pro ně poznání.

Elektra.: Jen jdi a vyzraď toto všecko matce své!

Chrysothemis.: Však v takové tě nenávisti nemám já.

Elektra.: Hleď poznat aspoň, jak mne vedeš v bezectnost.

Chrysothemis.: Ne, nijak v bezectnost, než v moudrou bezpečnost.

Elektra.: Mám činit tedy, co se tobě právě zdá?

Chrysothemis.: Až budeš moudrá, potom ty náš povedeš.

Elektra.: Toť hrozné, když kdo, radě dobře, chybuje.

Chrysothemis.: Tys dobře řekla, jakým zlem jsi stížena.

Elektra.: Což nezdá se ti správné to, co radím já?

Chrysothemis.: Však někdy též, co správné, škodu působí.

Elektra.: Dle těchto zásad já být živa nehodlám.

Chrysothemis.: Však pochválíš mne, provedeš-li ten svůj čin.

Elektra.: Ba provedu jej, nic se tebe nezhrozíc.

Chrysothemis.: A jest to pravda, úmyslu již nezměníš?

Elektra.: Nic protivnější nad špatný mi úmysl.

Chrysothemis.: Jak zdá se, s ničím nesouhlasíš, co dím já.

Elektra.: Ne nedlouho, však dávno mám to mínění.

Chrysothemis.: Nuž jdu; neb nemáš chuti chválit ani ty
 má slova ani já zas tvoji povahu.
Však zdá-li se snad tobě, zvláštní nějakou
že moudrost máš, jen měj si ji. Neb v neštěstí
až již se octneš, slova moje pochválíš.
(*Odejde do domu.*)

Sbor.: Proč ptáky ty
ve vzduchu moudré zříce, jak
o pokrm starají se těm,
od kterých vzali původ svůj,
od nichž i došli pěstění,
podobným způsobem nejednáme?
Avšak svědkem mi Diův blesk,
svědkem nebeská Themis: trest
dlouho nebude mítet nás.
Pověsti lidská, pod zem až
pronikající, žalnou dej
Atreovicům v podsvětí
zprávu, tu truchlivou hanbu hlásíc:

Že dávno již
chorobou stížen jejich rod,
nyní pak obojstranný svár
dítek že přátelským se již

neuklizuje stykem; ta
dívka se zrazena, sama zmítá
v bouři, pro osud stále jen
otcův, nebohá, lkajíc, jak
slavík žalostně kvílící,
nedbajíc, stihne-li ji smrt,
hotova života se vzdát,
zhubí-li dvě ty lýtice.
Tak-li je šlechetné dítě jiné?
Nikdo, v pravdě kdo zdárný jest,
nechce, živ jsa mrzce, pověst svou a čest
poskvřnit, dítě, dítě mé!
Tak také ty jsi žalostný,
však slavný život zvolila;
co nepěkné je, zavrhši,
jsi dvěho došla zároveň,
že moudrou dcerou zoveš se i výbornou.

Ó kéž žiješ mi, předčíc tak
nad své nepřátele mocí, bohatstvím,
jak jsi jim nyní poddána.
Neb shledala jsem, příznivý
že osud sic ti nepřeje,
však nejsvětějších zákonů
že šetříc, chválu výbornou
jsi pro svou dětskou lásku sobě zjednala.

Orestes (vystoupí s Pyladem a dvěma průvodčími, nesoucími popelnici, s pravé strany): Ó ženy, zda jsme dobře byli zpraveni
a dobrou cestou jdeme, kam si přejeme?

Náčelnice sboru: Co hledáš, za jakým jsi přišel úmyslem?

Orestes: Již dlouho pátrám, kde tu sídlí Aigisthos.

Náčelnice sboru.: Však dobře jdeš a nelhal, kdo ti ukázal.

Orestes.: Kdo z vás by tedy oznámit chtěl domácím
nás obou vytoužený příchod společný?

Náčelnice sboru.: Zde ta, ač má-li ohlásit to nejbližší.

Orestes.: Ó ženo, dovnitř vejdouc oznam, nějací
že muži Foctí hledají zde Aigistha.

Elektra.: Ó žel mně bídné! Nenesou snad zvěsti té,
již slyšeli jsme, potvrzení neklamné?

Orestes.: Nic nevím o tvé zprávě; ale poselství
mi stařec svěřil Strofios stran Oresta.

Elektra.: Co jest to, hosti? Jak mne bázeň pojímá!

Orestes.: My přišli, skrovné zemřelého ostatky,
jak vidíš, v malé nesouce sem nádobě.

Elektra.: Ó žel mně bídné! Zřetelně již před sebou,
jak podobá se, ono břímě spatřuji!

Orestes.: Věz, želíš-li snad Orestova neštěstí,
že jeho tělo kryje tato nádoba.

Elektra.: Ó hosti, kryje-li ho tato nádoba,
dej, pro bohy, bych vzít ji směla do rukou,
ať sebe samu, zároveň pak veškereň
rod opláči a oželím s tím popelem.

Orestes (k průvodčím).: Nuž jděte, dejte jí ji, ať je kdokoliv;
neb z nepřátelství k němu toho neřádá.

Elektra (chopivši popelnici).: Ó památko, jež po muži mi
nejdražším, jsi zbyla, Orestovi, jak tě jiného,
než vyslala jsem, mimo naděj přijímám!
Neb nyní v rukou svých tě držím, pouhé nic,
však z domu jsem tě, hochu, statným vyslala.
Ó kéž jsem dříve vypustila duši svou,
než unesši tě tajně sama, vraždy jsem
tě uchránila a v zem cizí poslala,
bys v onen den byl zahynul a údělu
byl došel hrobu společného s otcem svým.
Teď mimo dům svůj jako psanec v cizině
jsi bídně zhynul, od své sestry odloučen,
ni milýma jsem rukama já nebohá
tě neomyla, ani tíži neblahou,
jak slušno, z ohně planoucího nezvedla,
však cizí rukou, nebohý, byv ošetřen,
sem přišels', malé břímě v malé nádobě.
Ó žel, mně bídné! Na zmar přišlo pěstění,
jež se sladkým jsem namáháním často dřív
ti skýtala; neb ty jsi nikdy nebyval
víc miláčkem své matky nežli mým, a ne,
kdo pěstili tě doma, ale já jsem tvou
i pěstounkou i sestrou slula zároveň.
Teď v jediný to všechno zmařeno je den
tvou smrtí; neb jak vichr vše mé naděje
jsi rozchvátil a zhynul. Mrtev otec můj,
tys' zničil mne a sám jsi sešel se světa!
A odpůrci se smějí; šílí radostí
ta matka nemateřská, bez jejíhož ty
jsi vědomí mně zprávy často posílal,
že objevíš se jako mstitel osobně.
Však nešťastný to zmařil osud tvůj i můj,
jenž tak mi tě sem poslal, místo postavy
tak drahé neprospěšný popel jen a prach.

Ó běda mi, žel!
Ó ubohý jinochu, ach,
jenž přehroznou, běda mi, žel,
jsi cestou poslán, jaks' mne, drahý, zahubil!
Ba zahubils' mne, ó má hlavo bratrská!
A proto přijmi mne sem do té schránky své,
mne pouhé nic v nic pouhé, abych v podsvětí
čas příští s tebou bydlela; neb dokud byl
jsi na světě, týž snášela jsem s tebou los.
I nyní toužím zemrouc sdílet s tebou hrob.

Náčelnice sboru.: Byl smrtelný tvůj otec, považ, Elektro,
a smrtelný byl Orestes. Kroť tedy žal.

Orestes.: Ó žel! Co říci? K jakým slovům v nesnázích
se uchýlit? Již jazyk zdržet nemohu.

Elektra.: Ký žal tě pojal? Kam ta tvoje míří řeč?

Orestes.: Zda ty jsi vskutku slavná ona Elektra?

Elektra.: Já jsem to, ač jsem zubožena nesmírně.

Orestes.: Ó neblahého tedy toho neštěstí!

Elektra.: Přec nade mnou tak nenaříkáš, cizince?

Orestes.: Ó tělo, bezbožně a nectně ztýrané!

Elektra.: Ty zjevně mne, ne jiné želíš, cizince.

Orestes.: Ó neblahý ten, sňatku prostý život tvůj!

Elektra.: Proč, cizince, tak na mne patře naříkáš?

Orestes.: Jak nic jsem tedy neznal ze své pohromy!

Elektra.: Čím ze slov mých jsi nabyl toho poznání?

Orestes.: Když vidím, hojnými jak strastmi oplýváš.

Elektra.: Však málo věru jenom vidíš z útrap mých.

Orestes.: A lze snad nad to zřít co ještě horšího?

Elektra.: Ba lze; neb žiji s těmi, jimiž zavražděn –

Orestes.: Byl kdo? A odkud zlo to, na něž narážíš?

Elektra.: Můj otec. Jsem též nucena jim otročit.

Orestes.: A kdo tě z lidí k nutnosti té dohání?

Elektra.: Zve matkou se, však jako matka nejedná.

Orestes.: Jak? Násílím tě nutí, či snad strádáním?

Elektra.: I násílím i strádáním – zlem všelikým.

Orestes.: A nikdo přispět, zamezit to nemůže?

Elektra.: Ne! Neb kdo mohl, tohos' popel přinesl.

Orestes.: Ó nešťastnice, jak tě dávno lituji!

Elektra.: Věz, z lidí žes' mne politoval jediný.

Orestes.: Vždyť přicházím, týmž zlem jsa trápen jediný.

Elektra.: Což přicházíš k nám odněkud jsa příbuzný?

Orestes.: Já řekl bych to, jsou-li ty nám příznivý.

Elektra.: Však jsou, a proto k věrným budeš mluvit.

Orestes.: Teď nádobu tu pustiž, bys vše zvěděla.

Elektra.: Jen, pro bohy, mi toho nečiň, cizinče!

Orestes.: Buď poslušna jen slov mých; věru nechybíš.

Elektra.: Ó, při tvé bradě, nech mi, co mi nejdražší.

Orestes.: Ne, nenechám ti.

Elektra.: Žel mně bídne pro tebe,
můj Oreste, když odeprou mi pohřbit tě.

Orestes.: Mluv slova blahověstná. Nelkáš po právu.

Elektra.: Jak? Nad bratrem svým mrtvým nelkám po právu?

Orestes.: Tím slovem o něm mluvit tobě nesluší.

Elektra.: Což do té míry mrtvého jsem nehodna?

Orestes (ukazuje na popelnici).: Ne nehodna. Však do toho ti není nic.

Elektra.: Ba jest, ač prach-li v rukou držím Orestův.

Orestes.: Ne Orestův, leč na oko jen strojený.

Elektra.: A kde je tedy nebožáka toho hrob?

Orestes.: Ten není nikde; nemať hrobu, kdo je živ.

Elektra.: Cos' řekl, hochu?

Orestes.: V tom, co pravím, není lži.

Elektra.: Což žije muž ten?

Orestes.: Žije, ač-li živ jsem já.

Elektra.: Jsi ty snad onen?

Orestes.: Nuže na můj pohlédnouc –

Elektra.: Ten prsten otcův?

Orestes.: Poznej, zdali pravdu dím.

Elektra.: Ó dni mně drahý!

Orestes.: Drahý, přisvědčuji též.

Elektra.: Ó hlase – přišels'?

Orestes.: Jinde toho nezvídej!

Elektra.: Mám v náručí tě?

Orestes.: Kéž mne máš tak napořád

Elektra.: Ó přemilé vy ženy, ó vy občanky,
zde pohlédněte na Oresta, jenžto lstí
sic zemřel, avšak nyní lstí je zachráněn.

Náčelnice sboru.: Však pohlížíme, dítě mé, a radostná
mi slza s očí splývá nad tou příhodou.

Elektra.: Ó rozenče

ty té bytosti, již zvlášť v lásce mám,
tys' přec přišel teď
a našel, spatřil, nabyl těch, k nimžs' touhu měl.

Orestes.: Jsem tady. Ale chovej se jen v tichosti.

Elektra.: Co děje se?

Orestes.: Je lépe mlčet, by to vnitř kdo neslyšel.

Elektra.: Ó slyš Artemis to vždy panenská,
že tak nesnížím se já nikdy, bych
se lekla ženy, v domě jež
je zbytečným jen břemenem.

Orestes.: Přec rozvaž, že i v ženách bývá bojovnost.
Vždyť ze své zkušenosti dobře to as víš.

Elektra.: Ó ach, běda, ach!
Jak zlý osud náš jsi nám neskrytě
připomněl, jehož víc nelze smýt
ni zbýt z paměti.

Orestes.: To, dítě, vím. Však teprv až se naskytne
nám volnost slov, těch činů slušno vzpomínat.

Elektra.: Mně po všechn
by čas, po všechn, se teď slušelo
těch běd vzpomínat;
neb stěží jsem teď nabyla slov svobody.

Orestes.: I já tak soudím. Pročež si ji chránit hled'!

Elektra.: Co činit mám?

Orestes.: Kdy není vhodné chvíle, nechtěj šířit řeč.

Elektra.: Když tys' vrátil se, kdo řeč s mlčením
by měl za rovnou a chtěl zaměnit?
Vždyť jsem tě mimo nadání
a náhle nyní spatřila.

Orestes.: Tys' zhlédla mne, když bozi přijít kázali.

Elektra.: Však tím působíš
mi vděk větší než i dřív, bůh-li tě
vypravil pod náš krov; božské v tom
já zřím řízení.

Orestes.: I váhám radosti tvé překážet i strach
mám z tebe, že tě rozkoš příliš přemáhá.

Elektra.: Ó ty, jenž po tak dlouhé době za dobré
jsi uznal milým překvapit mne návratem,
jen, spatřiv mne tak zmořenou –

Orestes.: Co nemám činit?

Elektra.: Jenom nijak o rozkoš
mne nechtěj připravit svého pohledu.

Orestes.: Vždyť já bych proto horšil se i na jiné.

Elektra.: Nuž svoluješ?

Orestes.: Proč odpírat?

Elektra.: Ó drahý, když jsem zvěst, jíž jsem
se nenadála, slyšela,
tu potlačila jsem svůj bol

a mlčky, chudák, bez nářku
jsem děsnou zprávu vyslechla.
Teď mám tě. Přišels'! Milý tvůj
by pohled ani v neštěstí
mi nevymizel z mysli.

Orestes (vyvine se jí z objetí): Nech všechněch řečí zbytečných a
neříkej mi ani o tom, jak je matka zlá, ni jak
nám v domě loupí statek otcův Aigisthos
a mrhá neb jej rozhazuje ničemně;
neb řečí zmeškala bys vhodný k činu čas.
Však oznam, co mi v této chvíli bude vhod,
kde vystoupit neb skrýt se máme, bychom smích
svých protivníků přetrhli tou výpravou.
Však hled', by matce radost, jíž ti plane zrak,
tě nezradila, až my vejdem do domu.
Než naříkej jak nad neštěstím, o němž zvěst
ji došla klamná. Neb až šťastni budem, pak
se budem moci radovat a volně smát.

Elektra: Ó bratře, chování mé bude takové,
jak tobě libo. Vždyť jsem těchto radostí
jen tvým a ne svým přičiněním dosáhla
i nechtěla bych sebe míň tě zarmoutit
ni za velikou cenu; neboť nedobře
bych štěstí, jež nám nyní přeje, sloužila.
Však víš, co dál ti třeba činit – jak by ne? –,
když řeknu ti, že Aigisthos je mimo dům.
však matka doma; ta pak, neboj se, že mou
by tvář kdy zářit uviděla úsměvem.
Vždyť v srdci mém tkví pevně stará nenávisť,
a spatřivši tě, slzy ronit z radosti
již neustanu. Neboť jak bych ustala,
když při návratu jsem tě mrtvým zároveň

i živým zřela? Překvapils' mne činem svým,
že otce, kdyby živ mi přišel, neměla
bych za přízrak, než věřila, že vidím jej.
Když tak jsi se nám tedy vrátil, vediž nás,
jak tobě libo. Já, jsouc sama, jednoho
bych byla došla: buďto čestně byla bych
se zachránila nebo čestně zemřela.

Orestes.: Buď zticha, prosím. Neboť slyším, z domácích
že kdosi ven se béře.

Elektra.: Vstupte, cizinci,
zvláště když sem přinášíte, co by nemohl
ni z domu nikdo odmítnout ni přijmout rád.

Pěstoun (vyjde z domu).: Ó velcí pošetilci, prázdní rozvahy,
což pranic již si nevážíte života,
či pozbyli jste zhola svého rozumu?
Však kdybych já byl dávno nebyl u dveří
těch na stráž, dřív, tuším, věru záměr váš
by byl se dostal do domu než sami vy.
Než já jsem sobě bdíti nad tím uložil.
A nyní dlouhých řečí těchto zanechte
i nemírného, radostného jásání
a vstupte dovnitř. Při takovém podniku
je špatné váhat, ale čas je se ho zbýt.

Orestes.: Jak má se další naše věc, až vejdu v dům?

Pěstoun.: Vše má se dobře. Nikdo tě tam nepozná.

Orestes.: Tys' zvěstoval, jak zdá se, že jsem zahynul.

Pěstoun.: Buď jist, že zde jsi jedním z říše Hadovy.

Orestes.: Jsou tomu ovšem rádi? Či co říkají?

Pěstoun.: Až po činu ti řeknu; jak se teď má věc,
vše pěkné u nich, také to, co nepěkné!

Elektra.: Kdo, bratře, jest ten člověk? Pověz, pro bohy!

Orestes.: Což nechápeš to?

Elektra.: Nemám ani tušení.

Orestes.: Což nevíš, komu jsi mne odevzdala kdys?

Elektra.: Co pravíš? Komu?

Orestes.: Jehož jsem byl rukama
tvou péčí tajně v zemi Fockou unesen.

Elektra.: Zda jest to onen, při vraždě jejž otcově
jsem jediného z mnohých věrným shledala?

Orestes.: On jest to. Ušetři si dalších otázek!

Elektra.: Ó drahý dni, ó ty, jenž Agamemnonův
dům zachránil jsi jediný, jaks' přišel? Zdaž
jsi ten, jenž mne i toho mnoha sprostil zla?
Ó milé tvoje ruce, službo líbezná
tvých nohou, jaks', tak dlouho se mnou obcuje,
mnou nebyl poznán aniž dal se poznati,
než slovy jsi mne ničil, libý nesa čin?
Buď zdrav, můj otče! Zdáť se mi, že otce zřím.
Buď zdrav a věz, že z lidí k tobě největší
jsem nenávist i lásku v týž den pojala.

Pěstoun.: Již dosti slov je, tuším. V času oběhu

je mnoho nocí, mnoho dní, jež, Elektro,
ti jasně zjeví, co se zběhlo mezitím.
A vám, již stojíte tu, pravím, že teď čas
je k činu; teď je Klytimestra samotna,
teď nikdo z mužů uvnitř. Prodlíte-li však,
to uvažte, že ti i jiní četnější
a zkušenější s vámi budou bojovat.

Orestes.: Již k činu tomu dlouhých řečí, Pylade,
nám netřeba, než musíme co nejrychlejš
jít do domu, dřív sochám bohů otcovským
se pokloníme, již zde sídlí v předdvorí.

Elektra.: Ó vládce Apollone, slyš je milostiv
a s nimi mne, jež při svých prosbách z majetku.
tě svého štědrou rukou často dařila.
A nyní, Lycký Apollone, horoucně
tě žádám, prosím, vzývám: budiž příznivým
nám pomocníkem při těch našich záměrech
a ukaž lidem, jakou čestnou odměnou
se za bezbožnost odplácejí bohové.
(*Vstoupí s Orestem, Pyladem a pěstounem do domu.*)

První polosbor.: Vizte, jak Ares sem
jde v dům, soptě krev, již smýt nelze víc.
V té chvíli pod krov domu toho vstoupili
ti psi nechybní, již hon po činech
všech zlých konají.
A tak mé mysli vidění
již nezůstane nesplněno dlouhý čas.

Druhý polosbor.: Krokem lstným pod krov muž,
jenž těch mstitel jest, kdo dlí v podsvětí,
se běře v staroslavné sídlo otcovo,

i má v ruce své, hle, meč přeostrý.
A syn Maiin jej
sem vede, zakryv úskok tmou,
až k samotnému cíli aniž váhá víc.

Elektra (vyjdouc z domu): Ó drahé ženy, muži tito za chvíli
čin vykonají. Vy však tiše čekejte.

Náčelnice sboru: Jak jest, co činí nyní?

Elektra: Popelnici ta
mu zdobí k pohřbu, oni stojí blízko ní.

Náčelnice sboru: A proč jsi ty ven vyšla?

Elektra: Chci tu hlídati,
by Aigisthos nás nepřekvapil, vejda v dům.

Klytaimestra (v domě): Ó žel!
Ó běda, krove, kterýž prost
jsi přítel, ale vrahů pln!

Elektra: Kdos křičí uvnitř. Přítelkyně, slyšíte?

Náčelnice prvního polosboru: Já hrozný výkřik slyšela,
až mráz mne přejel nebohou.

Klytaimestra: Ó žel mně nešťastnici! Aigisthe, kde jsi?

Elektra: Hle, zase někdo volá.

Klytaimestra: Dítě, dítě mé,
měj lítost se svou matkou!

Elektra: Tys' však lítosti

ni s ním ni s otcem, jenž ho zplodil, neměla.

Náčelnice prvního polosboru.: Pelopův neblahý rode, mizí, mizí
řada již neštěstí, jež tě stáhala.

Klytimestra.: Ach, dal mi ránu!

Elektra.: Máš-li sílu, druhou dej!

Klytimestra.: Ach běda, opět!

Elektra.: Kéž i Aigisthovi tak!

Náčelnice prvního polosboru.: Již kletba plní se a jsou
ti živi, kdo dlí v podsvětí;
neb prolévají odplatou
svých vražedníků krev, kdo již
dávno byli zemřeli.
(*Vystoupí Orestes a Pylades.*)

Náčelnice sboru.: Tu jsou. Ač mokvá Areovou obětí
jich ruka zkrváčená, nelze kárat jich.

Elektra.: Jak, Oreste, se daří?

Orestes.: V domě daří se
nám dobře, dal-li dobrou věštbu Apollon.

Elektra.: Je mrtva, nešťastnice?

Orestes.: Víc se nestrachuj,
že zlá tě vůle matčina kdy potupí.

Náčelnice druhého polosboru.: Již ustaňte; neb Aigistha
se blížit vidím zřetelně.

Elektra.: Zpět, hoši, nepůjdete?

Orestes.: A kde vidíte
sem k nám jít toho muže?

Elektra.: Z předměstí se on
pln radosti sem běže.

Náčelnice druhého polosboru.: Jděte co nejrychlejš do předsíně
nyní, byste i toto zas, pořídívše dřív -

Orestes.: Věř, splníme to.

Elektra.: Tedy spěš, kam zamýšlíš.

Orestes.: Hle, odcházím již.

Elektra.: Zde zas já vše obstarám.
(*Odejde Orestes a Pylades do domu.*)

Náčelnice druhého polosboru.: Snad k tomu muži několik
slov přívětivých promluvit
by bez prospěchu nebylo,
by vrhl se, nic netuše
zlého, v zasloužený trest.

Aigisthos (vystoupí s levé strany).: Kdo ví z vás, kde jsou asi
Fočtí cizinci, již zprávu prý nám přinesli, že Orestes
svůj život skončil v troskách vozů závodních?
A tebe, tebe ptám se, ano tebe, jež
dřív bylas' drzá. Ty to, tuším, na péči
máš nejspíš, nejspíš víš a můžeš povědít.

Elektra.: Ba vím; a jak bych nevěděla? Neznalá
bych byla příhod osoby mně nejdražší.

Aigisthos.: Kde jsou as tedy cizinci ti? Pověz mi!

Elektra.: Jsou uvnitř. Milou hostitelku postihli.

Aigisthos.: Zda v pravdě zprávu přinesli, že mrtev jest?

Elektra.: Ne to jen, ale vskutku ukázali jej.

Aigisthos.: Je tedy zde a lze se zřejmě přesvědčit?

Elektra.: Je zde a nelze záviděti pohled naň.

Aigisthos.: Ty mimo zvyk mi velkou radost působíš.

Elektra.: Jen měj si radost, když je ti to radostné.

Aigisthos.: Teď mlčet káži a jej zřejmě ukázat
i Mykenským i Argejským všem na odiv,
by, jestliže kdo klamnou dříve nadějí
se v muže toho těšil, nyní mrtvého
jej vida, přijal uzdu mou a násilím,
mým trestem teprv donucen jsa, nezmoudřel.

Elektra.: Hle plním již svůj úkol. Časem rozumu
jsem nabyta i poslušna jsem mocnějších.
(*Elektra otevře dvěře; na prahu objeví se Orestes a Pylades s marami, na nichž je zastřená mrtvola.*)

Aigisthos.: Ó Zeve, vidím výjev, kterýž bez boha
se neudál. Však mlčím, je-li hřích, co dím.
Nuž pozdvihněte roušku s tváře mrtvoly,
by pláče mého došla přec krev příbuzná.

Orestes.: Ty sám ji zdvihni! Tobě sluší a ne mně
sem pohledět a projevit žal přátelský.

Aigisthos.: Ty dobře radíš; uposlechnu. Ale ty
mi Klytimestru, v domě-li kde, zavolej!

Orestes.: Ta je ti blízko. Jinde již jí nehledej!

Aigisthos (zdvihnuv příkrov).: Ó žel, co zřím!

Orestes.: Kdo děsí tě, kdo neznám ti?

Aigisthos.: Já bídný, do jakých to mužů osidel
jsem upadl?

Orestes.: Což dávno neznamenáš již,
že s živými jak s nebožtíky hovoříš?

Aigisthos.: Ó běda, chápu toto slovo. Zajisté
jest Orestes to, jenž tu se mnou rozmlouvá.

Orestes.: Tak dlouho bloudils', ač jsi věstec výborný?

Aigisthos.: Je veta po mně bídném! Ale dovol mi
slov několik jen promluvit.

Elektra.: Dál, pro bohy,
mu bratře nedej mluvit ani šířit řeč;
než usmrť jej co nejrychlejš a hrobařům
jej předhodiž, jichž on je hoden dojíti,
co nejdále nám z očí. Neb to jediné
mi úlevou být může útrap bývalých.

Orestes.: Jdi rychle dovnitř! Neboť nyní nevede
se závod řeči, nýbrž jde ti o život.

Aigisthos.: Proč do domu mne vedeš? Krásný-li ten čin,
proč tmy je třeba? Proč hned zde mne neskolíš?

Orestes.: Nic nerozkazuj! Kráčeš tam, kdes' zavraždil
mi otce, abys na témž místě zahynul.

Aigisthos.: Což nezbytno, by Pelopovců pohromy
i nyní i příští tento spatřil krov.

Orestes.: Tvou aspoň jistě. To ti věštím nechybne.

Aigisthos.: Však nehonosíš uměním se otcovským.

Orestes.: Ty, mnoho odmlouvaje, cestu zdržuješ.
Než jdi!

Aigisthos.: Jdi napřed!

Orestes.: Předem mnou jít musíš ty!

Aigisthos.: Bych neprchnul ti?

Orestes.: Abys nezemřel, jak chceš;
neb musím hledět, by ti trpká byla smrt.
A takým trestem, smrtí, měl by každý hned
být stížen, kdo co mimo zákon podniká;
pak nebylo by mnoho lidí zločinných.
(*Všichni odejdou do domu.*)

Náčelnice sboru (odcházejíc se sborem).: Ó Atreův rode, jak po
mnoha zlech jsi konečně nabyl své volnosti zas,
jsa utvrzen podnikem tímto!

Sofoklés

Elektra

Vydala **Městská knihovna v Praze**
Mariánské nám. 1, 115 72 Praha 1

V MKP 1. vydání
Verze 1.0 z 03. 05. 2011